

Ässäilyä

On alkamassa hieno ooppera Dons Žuans, jonka on säveltänyt kuuluisa wieniläinen musiikkimies Wolfgang Amadejs Mocarts. Kuulostaako tutulta? Orkesteri virittelee pelejään jo oboen kirkkaan sävelen johdolla.

Latvian kieli on kummallista. Lakiin pohjautuen ulkomaiset erisnimet pitää kääntää omalle kielelle. Ja miesten etu- ja sukunimen perään pannaan vielä ylimääräinen ässä. Esimerkkinä käyköön vaikkapa meidän kansallissäveltäjämme Jans Sibeliuss. En saanut selville lyhyellä musiikkimatalla, mihin tämä oikeastaan perustuu ja kuinka vanha se tapa on. Omaa kieltä moinen kyllä vahvistaa.

Latvian Kansallisoopperan perinteet ulottuvat 1600-luvulle, jolloin Riika kukoisti monin muodoin. Vuosisatojen saatossa useat merkittävät säveltäjät vaikuttivat Riiasa. Toimipa itse Richard Wagnerkin Latvian oopperan kapellimestarina parin vuoden ajan. Talo sinnitteli pystyssä yli harmaan kommunismin kaudenkin.

Nyt Latvian Kansallisoopperaa pidetään pienen kansan kummallisena saavutuksena, joka pystyy vaikeuksista esittämään koko Wagnerin neliosaisen Ringin talon omin voimin. Suomessa ei vielä kyetä.

Oopperatalo remontoitiin perusteellisesti 90-luvun alussa. Sali on uskomattoman upea monimutkaisine koristeineen. Istuimet näyttävät ensin kuin parketilattialle ke-rätyiltä tuoliriveiltä. Tarkemmin katsoen tuolit on kyllä pultattu kunnolla kiinni. Yksinkertaisilla palleilla on mukava istua. Korkeat seinustat kätkevät useita parvia ja aitioita. Ja akustiikka tuntuu pelaavan täydellisesti.

Orkesteri kaiuttaa alkusoiton. Esirippu aukeaa. Lavastus näyttää aluksi tummalta ja yksitoikkoiselta. Ensimmäisessä kohtauksessa oopperan pää, elostelija Don Juan eli Don Giovanni pelehtii toisen miehen morsiamen kanssa ja surmaa lopulta miekallaan morsiamen isän.

Myöhemmin lavastuksen takaseinän levyt liikkuvat sekä vaaka- että pystysuuntiin paljastaen aukkoja, joiden kirkkaassa valossa tapahtui kaikenlaista. Lavastus ei enää tuntunutkaan monotoniselta.

Laulajista kukaan ei nimen perusteella vaikuta tutulta. He laulavat kuitenkin kuin viimeistä päivää tulkiten dramaattisesti tarinan kovia kohtaloita kohti oopperan huu-maavaa loppua.

Latvian Kansallisooppera vieraili viime kesänä Savonlinnan Oopperajuhlilla esittäen kaksi teosta. Katsomoa ei silloin onnistuttu ihan täyttämään. Vierailta kuulostavat ja näyttävät nimet eivät vetäneet Suomessa.

Riiasa kokemani perusteella neuvon, että älkää pelätkö nimiä. Tähän viehättävään kaupunkiin, jossa kuulee loistavaa musiikkia, lennähtää mukavasti reippaassa tunnissa. Ja lentokenttäkin on melkein kaupungin kupeessa.

Don Giovannin loppupuolella kajahtaa opiskeluajoilta tutun ja pontevan juomalaulun sävel, jonka sanat meillä menivät: Tääl ei juodakaan kolmosen kaljaa, täällä lohdun suo samppanja vaan. Kaikkea se Mocarts kynäilikin.

pajens